

Minun Tampereeni

8

Ensin pitää kieltää kaikki. Minun Tampereeni ei ole mustaamakkaraa, ei jääkiekkoa, ei määttä eikä säättä. Se ei ole eTampere eikä ikuisuuksiin kasvava keskus. Oikeastaan se ei ole lainkaan paikka, vaan aistimusten ja mielikuvien varasto, joka kulkee mukana kaikkialla.

Siksi on myönnettävä jotakin. Voin asua ja elää missä tahansa, mutta en voi pyyhkiä mielestäni aikoja sitten puretun Kylmähallin tuoksua, joulunaluspäivinä Kauppahallissa leijuneita wienereiden, lanttuhaudikkaiden tai kuivatun turskan hajuja. Tai sitä, miten kesäkuuman päivän jälkeinen ukkossade kastelee kadut ja saa höyryn kohoamaan niiden polttavasta pinnasta. Kosteasta asfaltista leijuu ihmistyön haju, jonka kohtaa kaikissa kivi- kylissä, suurissa ja pienissä.

Hajut kantavat muistikuvia, jotka sytyvät eloon heti, kun nenä tavoittaa jotakin tuttua olkoonpa paikka Saharan aavikkokylä tai suurkaupungin aukio. Hajut sitovat maailman yhteen eikä ole mitään väliä sillä, missä koti on.

Silmälle Tampere on välähdyksiä, ei kokonaisuuksia, ei ehjiä tiloja tai pintoja, vaan sattumoisin säästyneitä ja onnistuneita tai omaan uhoonsa halkeavia kokonaisuuden osia.

Silmä rekisteröi pakkashuuruisen Satakunnansillan takorautaiset kukat ja kaunista kuolemaa taivaalle tunkevat Takon piiput. Ne muuttavat tutun kaupunkinäköymän unimaisemaksi. Lehteen puh-

keavat lehmuksen oksat näyttävät opaalin alle piirretyiltä ihmeiltä. Samat puut uhmaavat graafisuudellaan syksyn ohutta sineä. Silloin niihin liittyy ääni, naakkojen ylivertainen natina ja kitinä. Nyt parvet ovat harvenneet, mutta joskus sentään ääni ylittää liikenteen jyn.

Sillä hetkellä, kun silmä taas kesän jälkeen erottaa keittiön ikkunasta näkyvän tuomiokirkon tornivalon, tietää hetken ajan reviiirinsä rajat. Mutta on hetkiä, jolloin silmä rekisteröi kaiken rumuuden, joka tiivistyy kaupungin valtasuonen kauppojen näyteikkunoihin tai ihmisten jätöksiin ja silloin haluaisi siirtää reviiirinsä sinne, missä hiekka ja pilvet yhtyvät eikä ihmisestä näy varjoakaan.

Aivan kuin minulle on olemassa jokin alkuhaju, on olemassa myös alku-Tampere. Se on purettu ja hävitetty, korjattu ja uudelleenrakennettu, vasta muotoaan etsivä ja uuteen altis. Se ei ole nostalginen menneisyyden unikuva, vaan kaupunki, joka tunsi ja tunnusti itsensä. Nyt tämän itsetuntemuksen aitous ja alkuperäisyys antautuvat liian notkeasti dynaamisuuden ja kasvun utopialle, joka on pian väistyvä uusien utopioiden tieltä. Toisaalta se, miten haalariaika ja päätety kohtavat kaupungin ydinkeskustassa kertoo, että aikakaudet voivat elää toistensa kanssa sovussa ja sisäkkäin.

Maila-Katriina Tuominen

MY TAMPERE By MAILA-KATRIINA TUOMINEN, a well-known Finnish journalist

First I have to deny everything. My Tampere is not the local delicacy, black sausage, or ice hockey or the broad Tampere dialect. It's not the city's new hi-tech culture or the never-ending growth of the centre. It's not really any place, but a store of sensations and memories that I carry with me everywhere.

So I have to admit something too. I can live anywhere, but I can't rid my mind of the smells of the now long since demolished covered market, and the scents of Danish pastries, swede casseroles and dried cod wafting through the present Indoor Market just before Christmas. Or how a shower raises clouds of steam from the streets after a hot summer's day, and the hot asphalt gives off that smell of human labour that one finds in all built-up areas, big and small alike.

Smells bring memories that return whenever the nose recognizes a familiar place, be it a desert village in the Sahara or a square in a big city. They bring the world together, and it no longer matters where your home is.

For the eye, Tampere exists in glimpses, not complete scenes with whole spaces or surfaces; rather it is fragments that survive by chance, bits that blossom or burst with their own vigour.

The eye registers the frost-coated cast iron roses of Satakunta Bridge, or the chimneys of the Tako factory pumping beautiful clouds of death into the sky. They give a dreamlike quality to the familiar townscape. The budding branches of the lindens look like wonders drawn under an opal glass. And the graphic lines of the same trees defy the thin blue of autumn, when they are accompanied by a sound: the squeaking and screeching of jackdaws. Now they are fewer in number, but sometimes their noise still drowns the rumble of traffic.

At the moment when summer has gone and the eye again discerns the light in the steeple of the Cathedral from one's kitchen window, one becomes aware of the limits of one's territory. But there are moments, too, when the eye registers all the ugliness that is concentrated in the shop windows and the litter along the main thoroughfare of the city. Then one yearns to change one's territory to a place where the sands and the clouds meet and there is not even the shadow of a human being.

Just as I have some original smell, so there is an original Tampere. Demolished and destroyed, renovated and redeveloped, it is still seeking its form, open to whatever is new. It is not a nostalgic dream of the past; it's a city that sensed and recognized itself. Today the authenticity and originality of this self-realization are giving in too readily to a utopia of dynamism and growth, which will in turn only give way to new utopias. Even so, in the heart of the city workshops and workstations meet in a way that shows how different eras can live intermingled in peaceful co-existence.